แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

Community Development Guidelines under Good Governance Management of Khlong Sam Wa District Office Bangkok

เกษม การะมัด (Kasem Karamat)[1], ณัฏฐา เกิดทรัพย์ (Natta Kertsup)[2]

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การพัฒนาชุมชนของเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร กับการพัฒนาชุมชน 3) แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ประชากรได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเขตคลองสามวา จำนวน 400 คน จากการคำนวณโดยใช้สูตรของการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตคลองสามวา ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตคลองสามวา หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน T-test F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการ

[1] นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

[2] ณัฏฐา เกิดทรัพย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสรุปและตีความ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-60 ปี มีอาชีพรับจ้าง การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมพบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การพัฒนาด้านการเมือง ($\overline{X}$= 3.86) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$= 3.56) และการพัฒนาด้านสังคม($\overline{X}$= 3.42) ตามลำดับ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 3.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ หลักความโปร่งใส ($\overline{X}$ = 3.79) หลักนิติธรรม ($\overline{X}$= 3.78) หลักความคุ้มค่า ($\overline{X}$ = 3.69) หลักการมีส่วนร่วม ($\overline{X}$= 3.67) และหลักความรับผิดชอบ ($\overline{X}$= 3.57) 3) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ประชาชนที่มีเพศอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชน ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า 1) การพัฒนาด้านการเมืองมีการจัดประชุมผู้นำชุมชนให้เข้ามารับรู้ข่าวสารจากทางหน่วยงานต่างๆ การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมนั้นมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จิตสาธารณะ ทำความสะอาดร่วมกันในชุมชน และการพัฒนาด้านสังคมมีการจัดตั้งศูนย์เยาวชนให้ความรู้ประชาชน 2) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน พบว่า การบริหารตามหลักความโปร่งใสทำให้มีการจัดสรรงบประมาณ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรวจสอบได้ การบริหารตามหลักนิติธรรมทำให้ชุมชนสงบสุขและน่าอยู่มากขึ้น การบริหารตามหลักความคุ้มค่าทำให้เกิดการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชนมาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมทำให้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และการบริหารตามหลักความรับผิดชอบทำให้การดำเนินงาน

เป็นไปอย่างมีประสิทธิผล เสร็จทันเวลาสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว 3) แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวานั้นควรคำนึงถึงประชาชนโดยผลประโยชน์ส่วนรวม และควรมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพเพื่อสร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งหลักของธรรมาภิบาลนั้น มุ่งเน้นให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใสตรวจสอบได้ คุ้มค่า มีกฎระเบียบในการดำเนินงาน แล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความต้องการของประชาชนสูงที่สุด และเป็นการเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมือง

คำสำคัญ : ธรรมาภิบาล, การพัฒนาชุมชน, การบริหารงาน

Abstract

The research aimed to 1) study teamwork of commissioned officers of the Office of Inspector General, Royal Thai Police, 2) study leadership affecting teamwork of the commissioned officers, and 3) offer guidelines for leadership development. The population was 218 commissioned officers in Inspector Divisions 1-10 and the General Staff Division. The key informants are 29 commissioned officers in ranks ranged from division commanders to inspectors. Statistics for data analysis are frequency, percentage, median and Pearson's Correlation coefficient. Also content analysis was performed. The findings are as follows: 1) As for teamwork, the realization of the importance of their own roles and of their colleagues' and the adaptation of performance evaluation are rated at the highest. 2) As for leadership, physical strength is rated at the highest. 3) Guidelines for leadership development for the teamwork are as follows: (1) A good leader should have vision. He should see possibilities and opportunities, established goals, and formulate comprehensive plans. (2) A good leader should properly delegate responsibilities among his subordinates and team members. Moreover, he should put the right man on the right job. However he must bear responsibility for any risk. (3) A good leader should build teamwork. To strive for the success, he should place the importance on tasks, relationship, and teamwork. Moreover he should possess communication skills, be fair to all the subordinates, and encourage all the team

members to work as a team. (4) A good leader should have an understanding for unproductive subordinates. At the same time, he should give them opportunities to improve their working skills. Furthermore, he should be a good role model for his subordinates.

Keywords : Good governance, Community development, Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันงานด้านการพัฒนาชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมาก เพราะสภาพ ปัญหาของการพัฒนาชุมชนนั้นเป็นวงจรที่ส่งผลกระทบต่อกันเป็นลูกโซ่ จากความไม่รู้ สู่ความจนและการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนา เป็นวัฏจักรแห่งความชั่วร้าย ดังนั้นทุกหน่วยงานทุกองค์กร ต้องช่วยกันขจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป ความยากจนในชนบทเป็นปัญหาหลักที่ทุกหน่วยงานพยายามหาทางแก้ไข โดยการเพิ่มพูนรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้น (Increasing Income) แต่ในการพัฒนาที่ผ่านมา พบว่ายิ่งมีการพัฒนายิ่งทำให้ประชาชนยากจนลง กล่าวคือ จากการมุ่งพัฒนาประเทศเพื่อให้ทัดเทียมนานาอารยประเทศ โดยเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ในขณะเดียวกัน ภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นประชากรเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (มยุรี วัดแก้ว, 2535 : 34-36)

ปัจจุบันธรรมาภิบาลเป็นกุญแจสำคัญในการนำไปสู่การฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลักการสำคัญที่องค์การระหว่างประเทศใช้เป็นเงื่อนไขในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนหรือประเทศที่กำลังพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) และเป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นธรรมในสังคม เอื้อผลประโยชน์ให้กับคนทุกระดับทั้งในภาครัฐและเอกชน ในเรื่องการเปิดเผย ตรวจสอบได้ และรับผิดชอบในสิ่งที่ตัดสินใจ (อานันท์ ปันยารชุน, 2541) มีความเป็นมาตรฐานสากลที่บ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาของประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง หากสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นได้ ย่อมหมายถึงการได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากสังคมมากยิ่งขึ้น (ประพัฒน์ โพธิวรคุณ, 2544) ซึ่งในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากร ควบคู่ไปกับปลูกจิตสำนึกค่านิยมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

สำนักงานเขตคลองสามวา เป็น 1 ใน 50 เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกสิกรรม มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 110,686 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีประชากรรวม 198,019 คน ปัจจุบันสำนักงานเขตคลองสามวามีการแบ่งฝ่ายในการดำเนินงานออกเป็น 10 ฝ่ายด้วยกัน จากภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ทำให้เจ้าหน้าที่ในฝ่ายต่างๆ ในหน่วยงานต้องปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดกับประชาชนอย่างมาก ในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ตลอดจนตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงคทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชนในประเทศ แตในปจจุบันนี้พบวามีการร่องเรียน ร้องทุกข์ทางด้านการพัฒนาชุมในท้องที่ต่างๆ เช่น ปัญหาการให้ความร่วมมือของคนในชุมชน ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม ผู้นำไม่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ยึดผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม งบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ ปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ การถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง การทำงานที่ล่าช้าและขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ฯลฯ จึงทำให้มุมมองจากสังคมภายนอกให้ความสนใจในงานด้านการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวาเป็นอย่างมาก (สำนักงานเขตคลองสามวา, 2561)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาชุมชนที่ยังดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลไม่คงที่และยังคงนำหลักธรรมาภิบาลมา

ปรับใช้ยังไม่เกิดผลเท่าที่ควร ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา ว่ามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อชุมชนอย่างไรและมีแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลอย่างไร ทั้งนี้ ถ้าองค์กรนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นเครื่องมือในการบริหารงานทางด้านการพัฒนาชุมชน จะทำให้การพัฒนาชุมชนมีความโปร่งใส ยุติธรรม มีประสิทธิภาพและสามารถลดปัญหาจากการถูกร้องเรียนจากประชาชน โดยการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานด้านการพัฒนาชุมชนและหาแนวทางพัฒนาทางด้านการพัฒนาชุมชนรวมทั้งศึกษาจากผู้บริหาร ฝ่ายงานที่รับผิดชอบทางด้านการพัฒนาชุมชน นำผลวิจัยมาใช้เป็นแนวทางประกอบกับการวางแผนด้านการพัฒนาชุมชนต่างๆ ให้สอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาลและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สำนักงานเขตอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาชุมชนของเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร กับการพัฒนาชุมชน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการพัฒนาชุมชนของเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร กับการพัฒนาชุมชน

3. ได้แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงการพัฒนาชุมชนของเขตคลองสามวา และความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร กับการพัฒนาชุมชน รวมทั้งแนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงาน เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้ การพัฒนาชุมชนประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1) การพัฒนาคน
2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
3) การพัฒนาด้านสังคม
4) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม
5) การพัฒนาด้านการเมือง เป็นต้น

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลประกอบไปด้วย 5 หลัก ดังนี้

1) หลักนิติธรรม
2) หลักความโปร่งใส
3) หลักการมีส่วนร่วม
4) หลักความรับผิดชอบ
5) หลักความคุ้มค่า เป็นต้น

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ประชากร คือ ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเขตคลองสามวา จำนวน 198,019 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตคลองสามวา 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตคลองสามวา 2 คน หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม 1 คน เจ้าหน้าที่ฝ่าย พัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม 6 คน รวมจำนวน 10 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

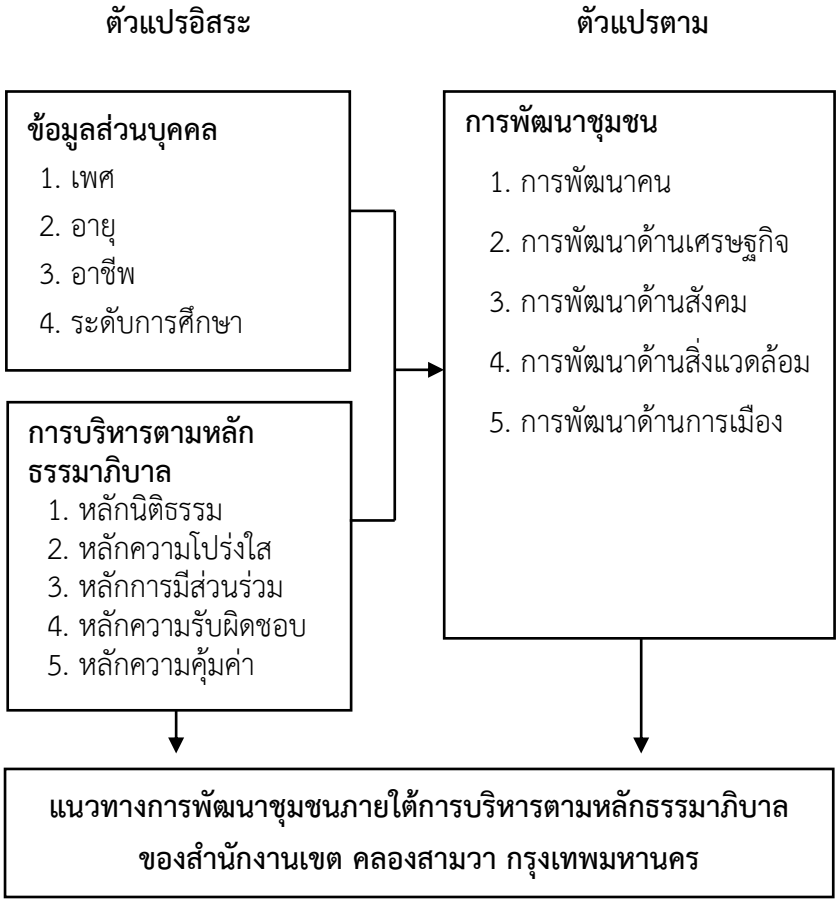
ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ เดือน มกราคม ถึง เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2562

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนต่างกัน มีความเห็นต่อการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขต คลองสามวาแตกต่างกัน

2. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนของสำนักงาน เขตคลองสามวา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเขตคลองสามวา จำนวน 400 คน อ้างอิงจากสูตรของการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เท่ากับร้อยละ 95 ซึ่งประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเขตคลองสามวา มีจำนวน 198,019 คน เมื่อแทนค่าโดยสูตรการคำนวณ พบว่าจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 399.23 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการเลื่อนขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้เป็นจำนวนเต็ม จึงสรุปได้ว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา คือ 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สอบถามในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ข้อมูลส่วนบุคคล การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และการพัฒนาชุมชน

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ชุด เนื้อหาต่อความเที่ยงตรง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัด (Cronbach,1990:202-204) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.7 ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟ่า (Alpha-Coefficient) เท่ากับ 0.963

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามและเก็บกลับมาด้วยตนเอง เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของเขตคลองสามวา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 การพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา กับ

ตอนที่ 3 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกับการพัฒนาชุมชน และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่า T-test F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตคลองสามวา 1 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตคลองสามวา 2 คน หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม 1 คน เจ้าหน้าที่ฝ่าย พัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม 6 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างแบบปลายเปิด แบบสัมภาษณ์เป็นประเด็นแนวทางการบริหารการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาชุมชน และ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน ตรวจข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยบันทึกข้อมูลด้วยการจดบันทึกและอัดบันทึกเสียง

5. การวิเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสังเคราะห์หมวดหมู่ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) และนำผลที่ได้มาสรุปและตีความ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60 เป็นเพศชาย ร้อยละ 40 มีอายุ 41-60 ปี ร้อยละ 43.3 รองลงมา อายุ 20-40 ปี ร้อยละ 26.7 อายุไม่เกิน 20 ปี ร้อยละ 16.7 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 13.3 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 23.3 รองลงมา อาชีพนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 20 อาชีพแม่บ้าน ร้อยละ 16.7 อาชีพธุรกิจส่วนตัวและพนักงานบริษัท ร้อยละ 13.3 อาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจและเกษตรกรหรือประมง ร้อยละ 6.7 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 40 รองลงมา การศึกษาระดับมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 6/ ปวช. ร้อยละ 30 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 10 การศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.) ร้อยละ 6.7 และการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.42)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) การพัฒนาด้านการเมือง ($\overline{X}$ = 3.86) 2) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = 3.56) และ 3) การพัฒนาด้านสังคม ($\overline{X}$ = 3.42) ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการพัฒนาด้านการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สำนักงานเขตคลองสามวา มีการส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.10) มีการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ($\overline{X}$ = 3.83) และมีการส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชน เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ($\overline{X}$ = 3.80)

ด้านการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สำนักงานเขตคลองสามวา มีการส่งเสริมการลดการใช้พลังงาน เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ($\overline{X}$ = 3.80) มีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ($\overline{X}$ = 3.70) และมีการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการกับขยะมูลฝอยในชุมชน ($\overline{X}$ = 3.47)

ด้านการพัฒนาด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สำนักงานเขตคลองสามวามีการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และให้ความสำคัญกับการบริหารชุมชนเข้มแข็ง โดยทำแผนแม่บทชุมชนแบบมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.60) มีการพัฒนาคนให้มีคุณธรรม ความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจไปพร้อมกับการเรียนรู้ ของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย ตลอดชีวิต ($\overline{X}$ = 3.57) และมีการเสริมสร้างสุขภาวะของคนในชุมชนให้มีสุขภาพที่แข็งแรง ทั้งกาย ใจ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ ($\overline{X}$ = 3.53)

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.70)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) หลักความโปร่งใส ($\overline{X}$ = 3.79) 2) หลักนิติธรรม ($\overline{X}$ = 3.78) และ 3) หลักความคุ้มค่า ($\overline{X}$ = 3.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สำนักงานเขตคลองสามวามีการจัดการด้านงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคณะกรรมการตรวจสอบ ($\overline{X}$ = 3.93) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้สภาพปัญหาในทุกเรื่อง อย่างโปร่งใส ไม่ปิดบัง ($\overline{X}$ = 3.83) และการบริหารงานเป็นไปด้วยความชัดเจนและโปร่งใส ตรวจสอบได้ ($\overline{X}$ = 3.73)

ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.78)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สำนักงานเขตคลองสามวามีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน ($\overline{X}$ = 3.83) มีการบริหารงาน ด้านการเงินและทรัพยากร เป็นไปตามระเบียบราชการ ($\overline{X}$ = 3.83) และมีการมอบหมายงานในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างชัดเจน ($\overline{X}$ = 3.69)

ด้านหลักการความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สำนักงานเขตคลองสามวามีการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ ($\overline{X}$ = 3.80) มีการสนับสนุนให้นำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมา ใช้ใหม่หรือดัดแปลงให้เกิดผลผลิตใหม่อยู่เสมอ ($\overline{X}$ = 3.73) และมีการสนับสนุนให้ร่วมกัน ประหยัดพลังงานเพื่อรักษา และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน ($\overline{X}$ = 3.67)

4. ความสัมพันธ์ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปรการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับการพัฒนาชุมชนโดยรวมและรายด้าน ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ การพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงยอมรับสมมติฐาน

5. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา โดยรวม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีเพศอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่ยอมรับสมมติฐาน

6. สรุปผลจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

6.1 การพัฒนาชุมชนของเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

การพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา ด้านการพัฒนาคนนั้น มีองค์กรภาครัฐต่างๆ เข้ามาให้ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น ด้านสุขภาพผู้สูงอายุ ตรวจวัดความดัน มะเร็งเต้านม มะเร็งปากมดลูก ด้านการออมเงินและยาเสพติด เป็นต้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้การช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่คนในชุมชน ให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจนั้นมีการนำโครงการต่างๆ เข้ามาให้คนในชุมชนร่วมกันหารายได้จากโครงการนั้นๆ เพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้มาพัฒนาชุมชน ตลอดจนมีการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ เช่น จัดหาตลาดทางการค้าขายให้กับกลุ่มสินค้า กลุ่มอาชีพของชุมชนต่างๆ ในพื้นที่สำนักงานเขตคลองสามวา ส่วนการพัฒนาด้านสังคมของเขตคลองสามวานั้นมีการจัดตั้งศูนย์เยาวชนให้ความรู้ประชาชนในหลายๆ ด้านให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้าไปเรียนรู้ เช่น ว่ายน้ำ โยคะ ด้านภาษาและกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ในด้านต่างๆ อย่างมากมาย ส่วนการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมนั้นมีการร่วมมือกันในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เพื่อบำเพ็ญประโยชน์จิตสาธารณะเก็บกวาดทำความสะอาดร่วมกันในชุมชนต่างๆ และในส่วนการพัฒนาด้านการเมืองในทุกๆ เดือน ทางฝ่ายพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขต คลองสามวาจะมีการจัดประชุมผู้นำชุมชนให้เข้ามารับรู้ข่าวสารจากทางหน่วยงานต่างๆ ทั้งเรื่องการเมืองเศรษฐกิจ เกษตร ไฟฟ้า ประปา สถานีตำรวจในเขตที่รับผิดชอบ และอนามัย ตลอดจนมีการรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งต่างๆ

6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขต คลองสามวา กรุงเทพมหานคร กับการพัฒนาชุมชน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน ได้แก่ การบริหารตามหลักนิติธรรมส่งผลทำให้ชุมชนสงบสุขและน่าอยู่มากขึ้น เพราะประชาชนปฏิบัติตามระเบียบวินัย การบริหารตามหลักความโปร่งใสส่งผลทำให้ มีการจัดสรรงบประมาณต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนาชุมชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถตรวจสอบการใช้งบประมาณได้ การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม ส่งผลทำให้ทราบถึงปัญหาและสามารถเข้าถึงประชาชนมากขึ้น โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ทำให้รับรู้สภาพปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด ซึ่งเป็นผลดีกับทุกฝ่ายประชาชนคลายทุกข์และภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมกันในการทำงาน ตลอดจนทำให้ชุมชนเกิด การพัฒนาที่ดีขึ้น โดยมีการทำประชามติทำให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ได้รับรู้ข่าวสารต่างๆ และสามารถนำไปพัฒนาชุมชนของตนเองได้ดียิ่งขึ้น การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ ส่งผลทำให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสร็จทันเวลาสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของ ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว การบริหารตามหลักความคุ้มค่า ส่งผลทำให้เกิดการระดมทรัพยากรต่างๆ ในชุมชนมาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่นั้นไปพัฒนาต่อยอดเป็นอาชีพและก่อให้เกิดรายได้กับคนในชุมชน

6.3 แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวานั้นควรดูแลเอาใจใส่ปากท้องของประชาชน นึกถึงประชาชนโดยส่วนรวม ดูแลปัญหาหนี้สินเพื่อประชาชนจะได้อยู่อย่างมีความสุขและควรมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพที่เพิ่มขึ้นเพื่อสร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่คนในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและ

ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งการพัฒนาที่ดีนั้นจะต้องเริ่มจากภายในหน่วยงานที่ต้องน้อมนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในการดำเนินงานในการพัฒนาชุมชน ซึ่งหลักของธรรมาภิบาลนั้น มุ่งเน้นให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใสตรวจสอบได้ คุ้มค่า มีกฎระเบียบในการดำเนินงาน แล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความต้องการของประชาชนสูงที่สุด และเป็นการเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมือง

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยอภิปรายผล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาชุมชนของเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

การพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา ด้านการพัฒนาคนนั้น มีองค์กรภาครัฐต่างๆ เข้ามาให้ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น ด้านสุขภาพผู้สูงอายุ ตรวจวัดความดัน มะเร็งเต้านม มะเร็งปากมดลูก ด้านการออมเงินและยาเสพติด เป็นต้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีให้การช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่คนในชุมชน ให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพส่วนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจนั้นมีการนำโครงการต่างๆ เข้ามาให้คนในชุมชนร่วมกันหารายได้จากโครงการนั้นๆ เพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้มาพัฒนาชุมชน ตลอดจนมีการสนับสนุนกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ เช่น จัดหาตลาดทางการค้าขายให้กับกลุ่มสินค้า กลุ่มอาชีพของชุมชนต่างๆ ในพื้นที่สำนักงานเขตคลองสามวา ส่วนการพัฒนาด้านสังคมของเขตคลองสามวานั้น มีการจัดตั้งศูนย์เยาวชนให้ความรู้ประชาชนในหลาย ๆ ด้านให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้าไปเรียนรู้ เช่น ว่ายน้ำ โยคะ ด้านภาษาและกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ตลอดจนมีการจัด

กิจกรรมอบรมให้ความรู้ในด้านต่างๆ อย่างมากมาย ส่วนการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมนั้นมีการร่วมมือกันในเทศกาลวันสำคัญต่างๆ เพื่อบำเพ็ญประโยชน์จิตสาธารณะเก็บกวาดทำความสะอาดร่วมกันในชุมชนต่างๆ และในส่วนการพัฒนาด้านการเมืองในทุกๆ เดือน ทางฝ่ายพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวาจะมีการจัดประชุมผู้นำชุมชนให้เข้ามารับรู้ข่าวสารจากทางหน่วยงานต่างๆ ทั้งเรื่องการเมืองเศรษฐกิจ เกษตร ไฟฟ้า ประปา สถานีตำรวจในเขตที่รับผิดชอบ และอนามัย ตลอดจนมีการรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตติ มงคลชัยอรัญญา (2550) กล่าวถึง “ชุมชน” โดยสรุปว่า “ชุมชน” ประกอบไปด้วย ระบบความสัมพันธ์ของคน ความเชื่อ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ อาชีพ ระบบการเมือง ระบบการปกครอง โครงสร้างอำนาจ รวมถึงระบบนิเวศน์วิทยา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ซึ่งระบบเหล่านี้มีความสัมพันธ์ระหว่างกันหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มีความเชื่อมโยงกัน ชนิดที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ และแนวคิดของวิทยากร เชียงกูล (2527) ได้กล่าวถึง การพัฒนาคือ “การพัฒนาที่แท้จริง หมายถึง การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญงอกงามทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจและความสงบสันติ ซึ่งนอกจากนี้ขึ้นอยู่กับการได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อตอบสนองความตองการของทางร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องพัฒนาทางด้านการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่ดี การผ่อนคลายและการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่างๆ ด้วยความต้องการทั้งหมดนี้ เรียกว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อให้เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับการเพิ่มปริมาณสินค้าหรือ การเพิ่มรายได้เท่านั้น แต่อยู่ที่การเพิ่มความพอใจและความสุขของประชาชนมากกว่า”

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร กับการพัฒนาชุมชน

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน ได้แก่ การบริหารตามหลักนิติธรรมส่งผลทำให้ชุมชนสงบสุขและน่าอยู่มากขึ้น เพราะประชาชนปฏิบัติตามระเบียบวินัย การบริหารตามหลักความโปร่งใสส่งผลทำให้มีการจัดสรรงบประมาณต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนาชุมชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถตรวจสอบการใช้งบประมาณได้ การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม ส่งผลทำให้ทราบถึงปัญหาและสามารถเข้าถึงประชาชนมากขึ้น โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ทำให้รับรู้สภาพปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด ซึ่งเป็นผลดีกับทุกฝ่ายประชาชนคลายทุกข์และภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมกันในการทำงาน ตลอดจนทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนาที่ดีขึ้น โดยมีการทำประชามติทำให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ได้รับรู้ข่าวสารต่างๆ และสามารถนำไปพัฒนาชุมชนของตนเองได้ดียิ่งขึ้น การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ ส่งผลทำให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสร็จทันเวลาสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของ ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว การบริหารตามหลักความคุ้มค่า ส่งผลทำให้เกิดการระดมทรัพยากรต่างๆ ในชุมชนมาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่นั้นไปพัฒนาต่อยอดเป็นอาชีพและก่อให้เกิดรายได้กับคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ได้ระบุว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลที่ดี ควรประกอบไปด้วย หลักนิติธรรมเป็นหลักการที่มีความมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ปฏิบัติงานโดยมีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เป็นธรรม มีการบังคับใช้กฎหมายข้อบังคับต่างๆ อย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติ ไม่มีมาตรการเชิงซ้อน มีการดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย ไม่ให้ใช้กฎหมายไปแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ

ความยุติธรรมของบุคคล หลักความโปร่งใสเป็นการบริหารที่ยึดหลักการเปิดเผยตรงไปตรงมาและเข้าใจง่ายมีความชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารงานในทุกๆ ด้าน หลักความมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการรับรู้การบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษา ร่วมวางแผนปฏิบัติการ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ หลักความรับผิดชอบเป็นหลักการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบซึ่งสะท้อนความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบในการตัดสินใจ หลักความคุ้มค่าเป็นการบริหารจัดการที่คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

3. แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

แนวทางการพัฒนาชุมชนภายใต้การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขต คลองสามวานั้นควรดูแลเอาใจใส่ปากท้องของประชาชน นึกถึงประชาชนโดยส่วนรวม ดูแลปัญหาหนี้สินเพื่อประชาชนจะได้อยู่อย่างมีความสุขและควรมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพที่เพิ่มขึ้นเพื่อสร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่คนในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งการพัฒนาที่ดีนั้นจะต้องเริ่มจากภายในหน่วยงานที่ต้องน้อมนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในการดำเนินงานในการพัฒนาชุมชน ซึ่งหลักของธรรมาภิบาลนั้น มุ่งเน้นให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โปร่งใสตรวจสอบได้ คุ้มค่า มีกฎระเบียบในการดำเนินงาน แล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความต้องการของประชาชนสูงที่สุด และเป็นการเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุเทพ เชาวลิต (2524) ได้กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน คือ “การพัฒนาความคิดและความสามารถของประชาชนในการทำงานร่วมมือกันภาครัฐและภาคประชาชนและ

ระหว่างประชาชนด้วยกันเอง” และแนวคิดของ อภิชัย พันธเสน (2539) ได้กล่าวว่า การพัฒนาชุมชน คือ “ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมืองที่ตั้งใจกระทำขึ้น เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นจากสภาพก่อนการพัฒนา มีการกินดีอยู่ดี มีการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได มีการปรับปรุงดัดแปลงมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองกับสังคมภายนอกท้องถิ่นของตน ตลอดจนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนเป็นสำคัญ” และแนวคิดของ ถวิล วดี บุรีกุล (2547) กล่าวว่า แนวคิดธรรมาภิบาล (Good governance) เป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นการปกครองที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะปัจจุบันการพัฒนาเรื่องการเมือง การปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตที่ยั่งยืน การปฏิบัติราชการต่างๆ ต้องให้ความสำคัญในเรื่องสังคมประชาชน และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ธรรมาภิบาลจึงเข้ามาเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ และเริ่มมีการนำไปปฏิบัติมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.สำนักงานเขตคลองสามวาควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน เขตคลองสามวาให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานด้านการพัฒนาชุมชน เนื่องจากว่า การบริหารงานด้านการพัฒนาชุมชน มีขอบข่ายการปฏิบัติงานที่มาก จึงเป็นการยาก ที่จะดำเนินการให้ครบถ้วนและทุกต้องได้ทั้งหมด ดังนั้นแล้ว สำนักงานเขตคลองสามวาควรมีการส่งเสริมในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานเขตคลองสามวาทั้ง 5 ด้านอย่างทั่วถึงด้วย

2. สำนักงานเขตคลองสามวาควรมีการส่งเสริมให้ข้าราชการฝ่ายพัฒนาชุมชนได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของตนเอง และนำมาปรับใช้อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดให้มีการอบรม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และถือเป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านหลักความโปร่งใสและหลักความมีส่วนร่วม ควรวางแผนการบริหารในรูปของคณะกรรมการเพื่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3. สำนักงานเขตคลองสามวาควรดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน การกำกับติดตามแนวทางการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวา

2. ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตคลองสามวากับองค์การภาครัฐอื่นๆ เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อชี้ให้เห็นถึงการใช้หลักธรรมาภิบาลในการพัฒนาชุมชนในบริบทที่แตกต่างกันไป

3. ควรศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านของการบริหารสำนักงาน เขตคลองสามวา ตามหลักธรรมาภิบาล

เอกสารอ้างอิง

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). **การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล (Good governance)**.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตติ มงคลชัยอรัญญา. **การศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนา**. (เอกสารประกอบการเรียนภาควิชาการพัฒนาชุมชน). กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ประพัฒน์ โพธิวรคุณ. (2544). **หลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษา**. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา

ถวิลวดี บุรีกุล. (2547). **การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี**. ในการสัมมนาโครงการยกระดับการให้บริการสาธารณะของหน่วยงานรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น People's audit .กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาระบบราชการ.

มยุรี วัดแก้ว. (2535). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. เพชรบุรี : คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรี.

วิทยากร เชียงกูล. (2527). **การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย**: บทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ฉับแกระ.

สนธยา พลศรี. (2547).**ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**.(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

สำนักงานเขตคลองสามวา.(2562).**แผนปฏิบัติราชการประจำปี 2562.** [ระบบออนไลน์].เข้าถึงได้จาก :http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000047/news/activitypic/jun62/plan62.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล 14 มกราคม 2562).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่11) พ.ศ. 2554-2559**.กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552).**คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance rating)**. กรุงเทพฯ: พรีเมียร์โปร

สุเทพ เชาวลิต. (2524). **การพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร.

อภิชัย พันธเสน. (2539). **พัฒนาชนบทไทย สมุทัยและมรรค**: แนวคิดทฤษฎีและภาพรวมของ การพัฒนา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิภูมิปญญา.

อานันท์ ปันยารชุน. (2541). **ธรรมรัฐกับอนาคตของประเทศไทย**. ในปาฐกถา ธรรมรัฐกับอนาคตของประเทศไทย.กรุงเทพฯ:คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York : Harper Collins Publishers.(pp.202-204)